

❖ کارگاه روش تحقیق:

❖ مقدمه :

هرگونه تلاش به منظور درک مجهولات و گسترش دایره معلومات را تحقیق می گویند. تحقیق جمع آوری، بررسی و تفسیر نظام یافته داده ها به منظور پاسخ به یک سؤال یا حل یک مشکل خاص می باشد.

❖ روش تحقیق :

انجام تحقیق عبارت است از یافتن پاسخ پرسش یا حل مشکلی به روش علمی. به کار بستن این روش علمی نیازمند دانش و آگاهی است که متدولوژی تحقیق نامیده می شود. متدولوژی تحقیق چگونگی حرکت به سوی پاسخ پرسش مورد پژوهش را برای ما روشن می کند .

برای هرچه علمی تر حرکت نمودن، لازم است کل مسئله مورد تحقیق و چگونگی اجرای تحقیق را به صورت مکتوب و از پیش نوشته شده داشته باشیم و بر اساس طرح مکتوب و نقشه مناسب به سوی مقصد حرکت کنیم.

E تحقیق بنیادی: تحقیقی است که کاربرد نتایج آن در حال حاضر و در جهان امروز مشهود نیست. حس کنجکاوی بشر، مهم ترین نیروی محرکه در اجرای این گونه پژوهش ها است. به عنوان نمونه، تحقیق و بررسی کهکشان های دور دست و یا دمای خورشید در میلیون ها سال قبل، از این گروه می باشند.

E تحقیق کاربردی: اگر نیازهای جامعه بشری، محقق را وادار به انجام پژوهشی جهت حل آن نیاز کرده باشد و در واقع نتایج طرح در جامعه مشهود باشد، تحقیق کاربردی خواهد بود. به عنوان نمونه، تحقیق در زمینه راه پیشگیری و درمان بیماری های شایع در جامعه.

E تحقیق بنیادی و کاربردی: برخی تحقیقات هم جنبه بنیادی و هم جنبه کاربردی دارند که هم دامنه دانش انسان را گسترش می دهند و هم مشکلی از مشکلات جامعه امروز را می گشایند که عموماً تحقیقات از این دسته می باشند.

E تحقیق استنتاجی (Deductive): تحقیقی است که قبل از شروع پژوهش، محقق فرضیه خاصی را انتخاب نموده و سپس با جمع آوری اطلاعات و استنتاج منطقی در جهت تأیید یا رد فرضیه مذکور اقدام می نماید.

E تحقیق استقرایی: در این نوع تحقیق، محقق ابتداء مجموعه وسیعی از اطلاعات را جمع آوری می کند و سپس به دنبال نظام های خاص در میان اطلاعات می باشد. تعیین اولویت های تحقیقاتی یک جامعه بر اساس سرشماری های سالانه آن نمونه ای از این نوع تحقیقات است.

E تحقیق کمی (Quantitative): تحقیقی است که هدف آن بررسی و تحلیل مجموعه ای از نتایج حاصل از انواع مطالعات آماری با تکیه بر اصول و مبانی آمار است. به عبارت دیگر، در این نوع تحقیق، عمدتاً با مجموعه ای از داده ها و جداول عددی سر و کار داریم.

E تحقیق کیفی (Qualitative): این نوع تحقیق که عمده تحقیقات قرن حاضر را شامل می شود، بر اساس داده های حاصل از مصاحبه ها و گفتگو با حجم نمونه مربوط به طرح تنظیم می گردد. این مصاحبه ها، گاه چندین ساعت به طول می انجامد، گاه با یک نفر و گاه با مجموعه ای از افراد گفتگو می گردد.

این نوع تحقیق دارای مزایا و معایبی در مقابل طرح های کمی است.

مزایای طرح کیفی :

الف) به طور مستقیم با نمونه مورد مطالعه گفتگو می گردد.

ب) مصاحبه شونده از لحاظ حجم و محتوای گفتار آزادی بیشتری دارد.

ج) دامنه اطلاعات به دست آمده بسیار گسترده است.

د) تحقیق در زمینه های روانشناسی و غیر فیزیکی و متغیرهای غیر قابل اندازه گیری راحت تر طرح ریزی می گردد.

معایب طرح کیفی:

الف) تجزیه و تحلیل مصاحبه ها با توجه به عدم شرح کمی و عددی آن ها بسیار دشوار است.

ب) نظرات متعدد و گاه غیر قابل طبقه بندی از سوی مصاحبه شوندگان ارائه می شود.

ج) ارائه نتایج گاه از طریق نمودارها و جداول آماری مشکل می گردد.

❖ پروپوزال (Proposal):

در لغت به معنی پیشنهاد است و در واقع می توان با آن ماکت و اسکلتی از کار اصلی را ارائه داد. همچنین برای تصویب یک طرح پژوهشی و تامین اعتبار آن ، لازم است تا پژوهشگر قصد پژوهشی خود را

در پیشنهاد طرح پژوهشی (Proposal) به اطلاع افراد ذیربط و کسانی که اعتبار مالی طرح را تامین می کنند برساند

در پیشنهاد طرح تحقیق (Proposal)، اهداف، سئوالات و فرضیه ها، ویژگیهای روش اجرای تحقیق، زمان و هزینه های لازم برای اجرای طرح تحقیق باید به نحوی روشن و قانع کننده بیان شود. پژوهشگر باید نهایت تلاش خود را بعمل آورد تا داوران طرح به سهولت به هدف پژوهش و ضرورت اجرای آن با توجه به طرح پیشنهادی (Proposal) پی ببرند.

اما قبل از اجرای یک پروپوزال لازم است پژوهشگر مشخصات خود را که شامل نام، نام خانوادگی، شغل، سمت فعلی، درجات علمی، سوابق تحصیلی، فعالیتهای پژوهشی و سوابق شغلی و همچنین مشخصات همکاران اصلی طرح (شامل نام، شغل، درجه علمی و نوع همکاری) بصورت طبقه بندی و در قالب و فرمتی در ابتدای پروپوزال (Proposal) بیاورد.